

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 10ης Ιουλίου 2014*

«Προδικαστική παραπομπή — Εσωτερική αγορά — Οδηγία 98/34/ΕΚ — Άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο — Διαδικασία πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών — Έννοια του “τεχνικού κανόνα” — Ωσπαραγωγές όρνιθες — Συντόμευση του αρχικού χρονοδιαγράμματος εφαρμογής για την έναρξη ισχύος του τεχνικού κανόνα — Υποχρέωση γνωστοποίησης — Προϋποθέσεις — Αποκλίνουσες γλωσσικές αποδόσεις»

Στην υπόθεση C-307/13,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής απόφασης δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Helsingborgs tingsrätt (Σουηδία) με απόφαση της 30ής Μαΐου 2013, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 5 Ιουνίου 2013, στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας κατά των

Lars Ivansson,

Carl-Rudolf Palmgren,

Kjell Otto Pehrsson,

Håkan Rosengren,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. L. da Cruz Vilaça, πρόεδρο τμήματος, J.-C. Bonichot και A. Arabadjiev (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot

γραμματέας: I. Šléssy, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ’ ακροατηρίου συζητήσεως της 3ης Απριλίου 2014,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- οι L. Ivansson, C.-R. Palmgren, K. O. Pehrsson και H. Rosengren, εκπροσωπούμενοι από τους M. Erling και E. Erling, advokater,
- η Σουηδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την A. Falk και τον L. Swedenborg,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,

* Γλώσσα διαδικασίας: η σουηδική.

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους J. Enegren, D. Kukovec και A. Tokár,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 98/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1998, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών (ΕΕ L 204, σ. 37), όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 98/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998 (ΕΕ L 217, σ. 18, στο εξής: οδηγία 98/34).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας που κίνησε η Åklagarkammaren i Helsingborg (εισαγγελία) κατά τεσσάρων παραγωγών αυγών, ήτοι των L. Ivansson, C.-R. Palmgren, K. O. Pehrsson και H. Rosengren (στο εξής: κατηγορούμενοι στην κύρια δίκη), ζητώντας την ποινική καταδίκη τους επειδή, είτε εκ δόλου είτε εξ αμελείας, εφάρμοσαν σύστημα εκτροφής ωοπαραγωγών ορνίθων το οποίο δεν ικανοποιούσε τις ανάγκες των πτηνών αυτών ως προς τις φωλιές, τις κούρνιες και τα αμμόλουτρα.

Το νομικό πλαίσιο

Η οδηγία 98/34

- 3 Το άρθρο 1, σημεία 3, 4 και 11, της οδηγίας 98/34 περιλαμβάνει τους εξής ορισμούς:

«[...]

- 3) “Τεχνική προδιαγραφή”: η προδιαγραφή που περιέχεται σε έγγραφο στο οποίο ορίζονται τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος, όπως τα επίπεδα ποιότητας ή ιδιότητες χρήσης, η ασφάλεια, οι διαστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που ισχύουν για το προϊόν όσον αφορά την ονομασία πώλησης, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και τις μεθόδους δοκιμής, τη συσκευασία, τη σήμανση και το ετικετάρισμα, καθώς και τις διαδικασίες αξιολόγησης της πιστότητας.

Ο όρος “τεχνική προδιαγραφή” καλύπτει επίσης τις μεθόδους και διαδικασίες παραγωγής γεωργικών προϊόντων δυνάμει του άρθρου 38 παράγραφος 1 της συνθήκης, προϊόντων που προορίζονται για ανθρώπινη διατροφή και διατροφή των ζώων, καθώς και φαρμάκων όπως ορίζονται στο άρθρο 1 της [οδηγίας 65/65/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιανουαρίου 1965, περί της προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με τα φάρμακα (ΕΕ ειδ. έκδ. 13/001, σ. 25), όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 93/39/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1993 (ΕΕ L 214, σ. 22)], καθώς και τις μεθόδους και διαδικασίες παραγωγής άλλων προϊόντων, εφόσον αυτές έχουν επιπτώσεις στα χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα.

- 4) “Άλλη απαίτηση”: απαίτηση, εκτός των τεχνικών προδιαγραφών, επιβαλλόμενη σε ένα προϊόν, ιδίως για λόγους προστασίας των καταναλωτών ή του περιβάλλοντος, η οποία αφορά τον κύκλο ζωής του προϊόντος μετά τη διάθεσή του στην αγορά, όπως οι συνθήκες χρησιμοποίησης, ανακύκλωσης, επαναχρησιμοποίησης ή εξάλειψής του, εφόσον οι συνθήκες αυτές μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά τη σύνθεση ή τη φύση του προϊόντος, ή την εμπορία του.

[...]

- 11) “τεχνικός κανόνας”: τεχνική προδιαγραφή ή άλλη απαίτηση ή κανόνας σχετικά με τις υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των οικείων διοικητικών διατάξεων των οποίων η τήρηση είναι υποχρεωτική *de jure* ή *de facto*, για την εμπορία, την παροχή υπηρεσιών, την εγκατάσταση ενός φορέα παροχής υπηρεσιών ή τη χρήση σε κράτος μέλος ή σε σημαντικό τμήμα του κράτους αυτού, όπως επίσης, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 10, οι νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις των κρατών μελών που απαγορεύουν την κατασκευή, εισαγωγή, εμπορία ή χρήση ενός προϊόντος και την παροχή ή χρήση μιας υπηρεσίας ή την εγκατάσταση για την παροχή των υπηρεσιών αυτών.

Τεχνικοί κανόνες *de facto* είναι ιδίως:

- οι νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις ενός κράτους μέλους οι οποίες παραπέμπουν είτε σε τεχνικές προδιαγραφές ή άλλες απαιτήσεις είτε σε κανόνες σχετικά με τις υπηρεσίες, είτε σε επαγγελματικούς κώδικες ή κώδικες ορθής πρακτικής που με τη σειρά τους παραπέμπουν σε τεχνικές προδιαγραφές ή άλλες απαιτήσεις ή κανόνες σχετικά με τις υπηρεσίες, η τήρηση των οποίων αποτελεί τεκμήριο συμβατότητας προς τις προδιαγραφές που καθορίζονται από τις εν λόγω νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις,
- οι εκούσιες συμφωνίες στις οποίες η δημόσια αρχή είναι συμβαλλόμενο μέρος και οι οποίες αποσκοπούν στην τήρηση, προς το δημόσιο συμφέρον, των τεχνικών προδιαγραφών ή άλλων απαιτήσεων ή κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες. Εξαιρούνται οι συγγραφές υποχρεώσεων των δημοσίων συμβάσεων,
- οι τεχνικές προδιαγραφές ή άλλες απαιτήσεις ή οι κανόνες περί υπηρεσιών, που συνδέονται με φορολογικά ή οικονομικά μέτρα και επηρεάζουν την κατανάλωση προϊόντων ή υπηρεσιών ενθαρρύνοντας την τήρηση των τεχνικών αυτών προδιαγραφών ή άλλων απαιτήσεων ή κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες· εξαιρούνται οι τεχνικές προδιαγραφές ή άλλες απαιτήσεις ή οι κανόνες σχετικά με τις υπηρεσίες που έχουν σχέση με τα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.

Συμπεριλαμβάνονται οι τεχνικοί κανόνες που θέτουν οι ορισθείσες από τα κράτη μέλη υπηρεσίες και ευρίσκονται σε κατάλογο καταρτιζόμενο από την [Ευρωπαϊκή] Επιτροπή πριν τις 5 Αυγούστου 1999, στα πλαίσια της επιτροπής του άρθρου 5.

Η τροποποίηση του καταλόγου γίνεται με την ίδια διαδικασία.»

- 4 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, πρώτο έως τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 98/34 έχει ως εξής:

«Με την επιφύλαξη του άρθρου 10, τα κράτη μέλη γνωστοποιούν πάραυτα στην Επιτροπή κάθε σχέδιο τεχνικού κανόνα, εκτός εάν πρόκειται απλώς για αυτούσια μεταφορά ενός διεθνούς ή ευρωπαϊκού προτύπου, οπότε αρκεί μια απλή πληροφόρηση ως προς το συγκεκριμένο πρότυπο· επίσης, απευθύνουν στην Επιτροπή κοινοποίηση σχετικά με τους λόγους για τους οποίους είναι αναγκαία η θέσπιση ενός τέτοιου τεχνικού κανόνα, εκτός εάν οι λόγοι αυτοί συνάγονται ήδη από το ίδιο το σχέδιο.

Εάν χρειαστεί, τα κράτη μέλη κοινοποιούν ταυτοχρόνως —εάν δεν το έχουν ήδη διαβιβάσει με κάποια προηγούμενη γνωστοποίησή τους— το κείμενο των βασικών, νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων που αφορούν κατά κύριο και άμεσο τρόπο τον τεχνικό κανόνα, εφόσον η γνώση του κειμένου αυτού είναι αναγκαία για να εκτιμηθεί η εμβέλεια του σχεδίου τεχνικού κανόνα.

Τα κράτη μέλη προβαίνουν σε νέα γνωστοποίηση υπό τους ανωτέρω όρους εφόσον επιφέρουν σημαντικές τροποποιήσεις στο σχέδιο αυτό με αποτέλεσμα να τροποποιείται το πεδίο εφαρμογής του, να συντομεύεται το αρχικό χρονοδιάγραμμα εφαρμογής, να προστίθενται προδιαγραφές ή απαιτήσεις ή να καθίστανται πιο αυστηρές οι εν λόγω προδιαγραφές ή απαιτήσεις.»

Το σουηδικό δίκαιο

- 5 Το άρθρο 36, πρώτο εδάφιο, σημείο 2, του νόμου (1988:534) περί προστασίας των ζώων [Djurskyddslagen (1988:534)], της 2ας Ιουνίου 1988 [SFS 1988, αριθ. 534, στο εξής: νόμος (1988:534)], ορίζει τα εξής:

«Τιμωρείται με χρηματική ποινή ή φυλάκιση έως δύο ετών όποιος, εκ δόλου ή εξ αμελείας

[...]

2. παραβαίνει κανονιστική ρύθμιση που έχει εκδοθεί δυνάμει του παρόντος νόμου [...].»

- 6 Το διάταγμα (1988:539) περί προστασίας των ζώων [(Djurskydds-förordning (1988:539)], της 2ας Ιουνίου 1988 (SFS 1988, αριθ. 539), όπως τροποποιήθηκε με το διάταγμα της 20ής Μαρτίου 2003 [SFS 2003, αριθ. 105, στο εξής: διάταγμα (1988:539)], εκδόθηκε βάσει του νόμου (1988:534). Το άρθρο 9 του διατάγματος αυτού ορίζει τα εξής:

«Δεν επιτρέπεται η εφαρμογή συστημάτων εκτροφής τα οποία δεν ικανοποιούν τις ανάγκες των ορνίθων ως προς τις φωλιές, τις κούρνιες και τα αμμόλουτρα. Τα συστήματα εκτροφής πρέπει να κατατείνουν στη διατήρηση της θνησιμότητας και των διαταραχών συμπεριφοράς των ορνίθων σε χαμηλό επίπεδο.

Ο αρμόδιος φορέας για την προστασία των ζώων θεσπίζει ειδικότερους κανόνες σχετικά με τα συστήματα εκτροφής ωοπαραγωγών ορνίθων.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 7 Οι κατηγορούμενοι στην κύρια δίκη είναι παραγωγοί αυγών οι οποίοι παραπέμφθηκαν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου για παράβαση των διατάξεων του άρθρου 36 του νόμου (1988:534) και του άρθρου 9 του διατάγματος (1988:539), επειδή, είτε εκ δόλου είτε εξ αμελείας, εφάρμοσαν σύστημα εκτροφής ωοπαραγωγών ορνίθων το οποίο δεν ικανοποιούσε τις ανάγκες των πτηνών αυτών ως προς τις φωλιές, τις κούρνιες και τα αμμόλουτρα.
- 8 Μολονότι οι κατηγορούμενοι στην κύρια δίκη ομολόγησαν τις πράξεις που τους προσάπτονται, εντούτοις αμφισβήτησαν το κατηγορητήριο ως προς τον αξιόποιο χαρακτήρα των πράξεων αυτών. Υποστήριξαν συναφώς ότι η επίσπευση της ημερομηνίας ενάρξεως ισχύος του άρθρου 9 του διατάγματος (1988:539), από την αρχικώς ορισθείσα 1η Μαΐου 2003 στις 15 Απριλίου 2003, δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο νέας γνωστοποίησης στην Επιτροπή κατά τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 98/34. Οι κατηγορούμενοι στην κύρια δίκη υποστήριξαν ότι κατά συνέπεια δεν ήταν δυνατή η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 9 του ως άνω διατάγματος έναντί τους.

- 9 Η εισαγγελία συνομολόγησε ότι το άρθρο 9 του διατάγματος (1988:539) αποτελεί τεχνικό κανόνα και, άρα, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 98/34. Μολονότι συνομολόγησε επίσης ότι δεν πραγματοποιήθηκε νέα γνωστοποίηση στην Επιτροπή, αμφισβήτησε εντούτοις ότι η επίσπευση της ημερομηνίας ενάρξεως ισχύος κατά 14 ημέρες αποτελεί σημαντική τροποποίηση κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 98/34 και υποστήριξε ότι, ως εκ τούτου, κατά την άποψή της η Σουηδική Κυβέρνηση δεν είχε υποχρέωση να προβεί σε νέα γνωστοποίηση στην Επιτροπή.
- 10 Με απόφαση της 2ας Οκτωβρίου 2009, το αιτούν δικαστήριο δέχθηκε τα επιχειρήματα των κατηγορουμένων στην κύρια δίκη και απέρριψε τις κατηγορίες εις βάρος τους.
- 11 Κατόπιν της διατάξεως που εξέδωσε το Högsta domstolen (ανώτατο δικαστήριο) στις 21 Δεκεμβρίου 2010, κρίνοντας ότι δεν συνέτρεχε λόγος υποβολής αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, το Hovrätten över Skåne och Blekinge (εφετείο Skåne και Blekinge) εξαφάνισε την απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου της 2ας Οκτωβρίου 2009 και ανέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του για να εκδικασθεί εκ νέου επί της ουσίας.
- 12 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Helsingborgs tingsrätt (πρωτοδικείο του Helsingborgs) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Συνεπάγεται η συντόμευση του χρονοδιαγράμματος εφαρμογής από την 1η Μαΐου 2003 στις 15 Απριλίου 2003, όπως συνέβη κατά τη θέσπιση του άρθρου 9 του [διατάγματος (1988:539)], υποχρέωση του Βασιλείου της Σουηδίας, ως κράτους μέλους, να γνωστοποιήσει εκ νέου το σχέδιο κατ' εφαρμογή του άρθρου 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 98/34[...];
- 2) Σε περίπτωση που η απάντηση στο πρώτο ερώτημα είναι ότι απαιτείται εκ νέου γνωστοποίηση, ποιες είναι οι συνέπειες της μη τηρήσεως της υποχρέωσης αυτής;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 13 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν η υποχρέωση γνωστοποίησης στην Επιτροπή, την οποία προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 98/34, ισχύει για την ημερομηνία που επιλέγουν εν τέλει οι εθνικές αρχές για την έναρξη ισχύος εθνικού μέτρου, όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη, το οποίο ορίζει ότι για τις ωοπαραγωγές όρνιθες πρέπει να εφαρμόζονται συστήματα εκτροφής τα οποία ικανοποιούν τις ανάγκες τους ως προς τις φωλιές, τις κούρνιες και τα αμμόλουτρα και σκοπό έχει να διατηρήσει σε χαμηλό επίπεδο τη θνησιμότητα και τις διαταραχές συμπεριφοράς των πτηνών αυτών.
- 14 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι το άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 98/34 ορίζει ότι τα κράτη μέλη προβαίνουν σε νέα γνωστοποίηση, εφόσον επιφέρουν σημαντικές τροποποιήσεις στο σχέδιο τεχνικού κανόνα, με αποτέλεσμα να τροποποιείται το πεδίο εφαρμογής του, να συντομεύεται το αρχικό χρονοδιάγραμμα εφαρμογής, να προστίθενται προδιαγραφές ή απαιτήσεις ή να καθίστανται πιο αυστηρές οι εν λόγω προδιαγραφές ή απαιτήσεις.
- 15 Δεδομένου ότι η Πολωνική Κυβέρνηση αμφισβήτησε με τις παρατηρήσεις της τη δυνατότητα χαρακτηρισμού του άρθρου 9 του διατάγματος (1988:539) ως «τεχνικού κανόνα» κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο 11, της οδηγίας 98/34, και προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στο αιτούν δικαστήριο, πρέπει κατ' αρχάς να εξεταστεί αν η ως άνω εθνική κανονιστική ρύθμιση εμπίπτει όντως στην έννοια αυτή.

- 16 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, από το άρθρο 1, σημείο 11, της οδηγίας 98/34 προκύπτει ότι η έννοια του «τεχνικού κανόνα» καλύπτει τρεις κατηγορίες, ήτοι, πρώτον, την «τεχνική προδιαγραφή» υπό την έννοια του άρθρου 1, σημείο 3, της οδηγίας αυτής, δεύτερον, την «άλλη απαίτηση», όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 1, σημείο 4, της εν λόγω οδηγίας και, τρίτον, την κατηγορία των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που απαγορεύουν την κατασκευή, εισαγωγή, εμπορία ή χρήση ενός προϊόντος και την παροχή ή χρήση μιας υπηρεσίας ή την εγκατάσταση για την παροχή των υπηρεσιών αυτών, στην οποία αναφέρεται το άρθρο 1, σημείο 11, της ίδιας οδηγίας (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση Fortuna κ.λπ., C-213/11, C-214/11 και C-217/11, EU:C:2012:495, σκέψη 27 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 17 Ως προς το σημείο αυτό, πρώτον, επισημαίνεται εκ προοιμίου ότι το άρθρο 9 του διατάγματος (1988:539) δεν εμπίπτει στην τρίτη κατηγορία τεχνικών κανόνων για την οποία κάνει λόγο το άρθρο 1, σημείο 11, της οδηγίας 98/34, καθόσον το άρθρο 9 του διατάγματος (1988:539) ουδόλως απαγορεύει, κατά την έννοια της οδηγίας αυτής, την κατασκευή, εισαγωγή, εμπορία ή χρήση ενός προϊόντος ή την παροχή ή χρήση μιας υπηρεσίας ή την εγκατάσταση για την παροχή των υπηρεσιών αυτών.
- 18 Δεύτερον, πρέπει να εξεταστεί εάν το επίμαχο εθνικό μέτρο στην κύρια δίκη εμπίπτει στην πρώτη κατηγορία τεχνικών κανόνων η οποία προβλέπεται στο άρθρο 1, σημείο 3, της οδηγίας 98/34, ήτοι στην έννοια της «τεχνικής προδιαγραφής».
- 19 Πρέπει να διευκρινιστεί ότι κατά τη νομολογία η έννοια αυτή προϋποθέτει ότι το εθνικό μέτρο ανάγεται κατ' ανάγκην στο ίδιο το προϊόν ή τη συσκευασία του και καθορίζει, ως εκ τούτου, ένα από τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του προϊόντος (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση Fortuna κ.λπ., EU:C:2012:495, σκέψη 28).
- 20 Επιπλέον, όσον αφορά τα γεωργικά προϊόντα, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι «τεχνική προδιαγραφή» είναι η προδιαγραφή που περιλαμβάνεται σε έγγραφο με το οποίο ορίζονται τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του προϊόντος ή οι μέθοδοι και διαδικασίες παραγωγής του (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση Donkersteeg, C-37/99, EU:C:2000:636, σκέψη 30).
- 21 Διαπιστώνεται όμως, αφενός, ότι η διάταξη του άρθρου 9 του διατάγματος (1988:539), μολονότι αφορά την άνεση και την ποιότητα των εγκαταστάσεων εκτροφής των ωοπαραγωγών ορνίθων, δηλαδή των διευθετημένων κλωβών, εντούτοις δεν ορίζει, όπως επισήμανε η Πολωνική Κυβέρνηση, τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των επίμαχων προϊόντων στην κύρια δίκη.
- 22 Αφετέρου, ακόμη και αν υποθεθεί ότι μπορεί να γίνει δεκτό ότι η διάταξη αυτή έχει ως αντικείμενο μέθοδο παραγωγής, καθόσον αφορά, όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη σκέψη, την εκτροφή ωοπαραγωγών ορνίθων σε διευθετημένους κλωβούς, πρέπει να επισημανθεί ότι στην εν λόγω διάταξη γίνεται απλώς γενική αναφορά στην απαίτηση να υπάρχουν στις εγκαταστάσεις αυτές φωλιές, κούρνιες και αμμόλουτρα χωρίς να ορίζονται συγκεκριμένα οι διάφορες πτυχές του συστήματος αυτού εκτροφής. Ειδικότερα, το άρθρο 9 του διατάγματος (1988:539) δεν περιέχει, για παράδειγμα, καμία ρύθμιση σχετικά με τις διαστάσεις, τον αριθμό, τη θερμοκρασία, τη συντήρηση, τη λειτουργία των εν λόγω διευθετήσεων όσον αφορά την έκθεση στο φως των ωοπαραγωγών ορνίθων, ή ακόμη σχετικά με τον εξοπλισμό τροφής και ποτίσματος. Ως εκ τούτου, ελλείπει οιασδήποτε διευκρίνισης στο άρθρο 9 του διατάγματος (1988:539), δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η διάταξη αυτή ορίζει μέθοδο ή διαδικασία παραγωγής.
- 23 Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 9, πρώτο εδάφιο, του διατάγματος (1988:539), ορίζοντας, χωρίς άλλη διευκρίνιση, ότι «[τ]α συστήματα εκτροφής πρέπει να κατατείνουν στη διατήρηση της θνησιμότητας και των διαταραχών συμπεριφοράς των ορνίθων σε χαμηλό επίπεδο», απλώς προβλέπει γενικό πλαίσιο όσον αφορά την καλή διαβίωση των ωοπαραγωγών ορνίθων, χωρίς να παρέχει

συγκεκριμένες διευκρινίσεις για την εφαρμογή του ή να ανάγεται κατ' ανάγκην στο οικείο προϊόν και, άρα, να καθορίζει τα χαρακτηριστικά γνωρίσματά του (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση Intercommunale Interrosane και Fédération de l'industrie et du gaz, C-361/10, EU:C:2011:382, σκέψη 17).

- 24 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το άρθρο 9 του διατάγματος (1988:539) δεν περιέχει «τεχνικές προδιαγραφές», κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο 3, της οδηγίας 98/34.
- 25 Τρίτον, πρέπει να εξεταστεί εάν το άρθρο 9 του διατάγματος (1988:539) εμπίπτει στη δεύτερη κατηγορία τεχνικών κανόνων η οποία προβλέπεται στο άρθρο 1, σημείο 4, της οδηγίας 98/34, δηλαδή στην έννοια της «άλλης απαίτησης».
- 26 Το Δικαστήριο έχει κρίνει συναφώς ότι, για να μπορούν να χαρακτηριστούν ως «άλλη απαίτηση» υπό την έννοια του άρθρου 1, σημείο 4, της οδηγίας 98/34, τα επίμαχα εθνικά μέτρα πρέπει να αποτελούν «όρους» δυνάμενους να επηρεάσουν σημαντικά τη σύνθεση, τη φύση ή την εμπορία του οικείου προϊόντος (βλ. απόφαση Fortuna κ.λπ., EU:C:2012:495, σκέψη 35 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 27 Το Δικαστήριο έχει κρίνει επίσης ότι, στην περίπτωση κατά την οποία οι ρυθμίσεις του εθνικού μέτρου είναι γενικές, δεν μπορούν να αποτελούν τέτοιο όρο και, επομένως, να χαρακτηριστούν ως «άλλες απαιτήσεις» υπό την έννοια του εν λόγω άρθρου 1, σημείο 4 (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση Intercommunale Interrosane και Fédération de l'industrie et du gaz, EU:C:2011:382, σκέψη 21).
- 28 Η πολύ γενική διατύπωση του άρθρου 9 του διατάγματος (1988:539), η οποία επισημάνθηκε στις σκέψεις 22 και 23 της παρούσας αποφάσεως, αποκλείει συνεπώς το ενδεχόμενο να χαρακτηριστεί η διάταξη αυτή ως όρος που αφορά τη σύνθεση, τη φύση ή την εμπορία των οικείων προϊόντων.
- 29 Κατά συνέπεια, το άρθρο 9 του διατάγματος (1988:539) δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως «άλλη απαίτηση», κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο 4, της οδηγίας 98/34.
- 30 Διαπιστώνεται, τέλος, ότι, μολονότι το άρθρο αυτό δεν αποτελεί αυτό καθ' αυτό τεχνικό κανόνα, στο δεύτερο εδάφιο του παραπέμπει σε ειδικότερους κανόνες σχετικά με τα συστήματα εκτροφής των ορνίθων τους οποίους θα θεσπίσει εκ των υστέρων ο αρμόδιος φορέας για την προστασία των ζώων.
- 31 Η παραπομπή αυτή σε ειδικότερους διοικητικούς κανόνες θα μπορούσε, υπό την προϋπόθεση της δυνατότητας χαρακτηρισμού των κανόνων αυτών ως «τεχνικών προδιαγραφών» ή ως «άλλων απαιτήσεων», να προσδώσει στο άρθρο 9 του διατάγματος (1988:539) τον χαρακτήρα «de facto τεχνικού κανόνα» κατά την πρώτη περίπτωση του άρθρου 1, σημείο 11, της οδηγίας 98/34.
- 32 Επισημαίνεται εντούτοις ότι η Σουηδική Κυβέρνηση δήλωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι οι εν λόγω κανόνες περιλαμβάνονται στις γενικές οδηγίες των υπηρεσιών γεωργίας SJVFS 2010:15, οι οποίες εκδόθηκαν στις 6 Μαΐου 2010, διευκρινίζοντας όμως ότι τέτοιοι κανόνες υπήρχαν ήδη το 2003.
- 33 Εναπόκειται συνεπώς στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει, κατ' αρχάς, αν οι ειδικότεροι κανόνες στους οποίους παραπέμπει το άρθρο 9 του διατάγματος (1988:539) είχαν όντως θεσπιστεί κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης. Στην περίπτωση κατά την οποία οι κανόνες αυτοί έχουν εφαρμογή *rationae temporis* στη διαφορά της κύριας δίκης, το αιτούν δικαστήριο οφείλει στη συνέχεια να εξετάσει αν μπορούν να χαρακτηριστούν ως «τεχνικές προδιαγραφές» ή «άλλες απαιτήσεις» κατά την πρώτη περίπτωση του άρθρου 1, σημείο 11, της οδηγίας 98/34. Τέλος, το αιτούν δικαστήριο θα πρέπει να εξακριβώσει αν η επίσπευση της ημερομηνίας ενάρξεως ισχύος του άρθρου 9 του διατάγματος (1988:539) αφορούσε επίσης και τους εν λόγω κανόνες.
- 34 Συνεπώς, εάν το αιτούν δικαστήριο συμπεράνει ότι οι ειδικότεροι αυτοί κανόνες είναι «τεχνικές προδιαγραφές» ή «άλλες απαιτήσεις», που εμπίπτουν άρα στην έννοια του «τεχνικού κανόνα», και υπό τον όρο η συντόμευση του χρονοδιαγράμματος εφαρμογής να αφορούσε και αυτούς, πρέπει να εξεταστεί αν ίσχυε για την επίσπευση της ημερομηνίας ενάρξεως ισχύος του άρθρου 9 του

διατάγματος (1988:539) από την 1η Μαΐου 2003 στις 15 Απριλίου του ίδιου έτους η υποχρέωση γνωστοποίησης στην Επιτροπή, την οποία προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας.

- 35 Επισημαίνεται συναφώς ότι η Σουηδική Κυβέρνηση και η Επιτροπή υποστήριξαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι η προς το ως άνω θεσμικό όργανο γνωστοποίηση του αρχικού σχεδίου του άρθρου 9 του διατάγματος (1988:539) δεν ανέφερε ότι η εν λόγω διάταξη θα εφαρμοζόταν από την 1η Μαΐου 2003, αλλά απλώς ότι θα άρχιζε να ισχύει κατά τη διάρκεια του 2003, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.
- 36 Κατά συνέπεια, εάν υποθεθεί ότι η γνωστοποίηση του αρχικού σχεδίου του άρθρου 9 του διατάγματος (1988:539) η οποία απευθύνθηκε στην Επιτροπή ανέφερε πράγματι ότι η διάταξη αυτή θα άρχιζε να ισχύει κατά τη διάρκεια του 2003, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η 15η Απριλίου 2003, την οποία επέλεξαν εν τέλει οι εθνικές αρχές ως ημερομηνία ενάρξεως ισχύος της διατάξεως αυτής, δεν αποτελεί τροποποίηση συγκεκριμένης ημερομηνίας —την οποία εξάλλου δεν απαιτεί η οδηγία 98/34— η οποία είχε αρχικώς γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή και, ως εκ τούτου, δεν συνιστούσε τροποποίηση χρονοδιαγράμματος κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας.
- 37 Συνεπώς, οι εθνικές αρχές δεν είχαν, υπό τις συνθήκες αυτές, υποχρέωση να προβούν σε νέα γνωστοποίηση κατά την ως άνω διάταξη της οδηγίας 98/34.
- 38 Αντιθέτως, στην περίπτωση κατά την οποία στην αρχική γνωστοποίηση στην Επιτροπή του άρθρου 9 του διατάγματος (1988:539) γινόταν συγκεκριμένη μνεία της 1ης Μαΐου 2003 ως ημερομηνίας ενάρξεως ισχύος του, η εν τέλει επιλογή εκ μέρους των σουηδικών αρχών της 15ης Απριλίου 2003 αποτελεί τροποποίηση χρονοδιαγράμματος και, άρα, τίθεται το ζήτημα αν για την επίσπευση αυτή της ημερομηνίας ισχύος του εν λόγω εθνικού μέτρου ίσχυε η υποχρέωση νέας γνωστοποίησης στην Επιτροπή, την οποία προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 98/34.
- 39 Ως προς το σημείο αυτό επισημαίνεται ότι όλοι οι μετέχοντες στη διαδικασία προέβαλαν την ύπαρξη γλωσσικών αποκλίσεων μεταξύ των διαφόρων αποδόσεων του άρθρου 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 98/34. Ειδικότερα, δεν προκύπτει σαφώς από όλες τις γλωσσικές αποδόσεις ότι η προϋπόθεση να είναι σημαντική η τροποποίηση δεν αφορά μόνο την πρώτη περίπτωση που προβλέπει το εν λόγω άρθρο, δηλαδή να τροποποιείται το πεδίο εφαρμογής του τεχνικού κανόνα, αλλά επίσης και τις δύο άλλες περιπτώσεις που προβλέπονται στο ίδιο άρθρο, ήτοι να συντομεύεται το αρχικό χρονοδιάγραμμα εφαρμογής του τεχνικού κανόνα και να προστίθενται προδιαγραφές και απαιτήσεις ή να καθίστανται πιο αυστηρές οι εν λόγω προδιαγραφές ή απαιτήσεις. Μόνο ορισμένες γλωσσικές αποδόσεις ορίζουν σαφώς ότι το κριτήριο της σημασίας εφαρμόζεται και για τα τρία είδη τροποποιήσεων για τα οποία γίνεται λόγος. Ενδεικτικώς, η γαλλική απόδοση προβλέπει ότι «[l]es États membres procèdent à une nouvelle communication [...] s'ils apportent au projet de règle technique, d'une manière significative, des changements qui auront pour effet de modifier le champ d'application, d'en raccourcir le calendrier d'application initialement prévu, d'ajouter des spécifications ou des exigences ou de rendre celles-ci plus strictes», η ιταλική απόδοση προβλέπει ότι «Gli Stati membri procedono ad una nuova comunicazione [...] qualora essi apportino al progetto di regola tecnica modifiche importanti che ne alterino il campo di applicazione, ne abbrevino il calendario di applicazione inizialmente previsto, aggiungano o rendano più rigorosi le specificazioni o i requisiti» και η πορτογαλική απόδοση ορίζει ότι «Os Estados-membros farão uma nova comunicação [...], caso introduzam alterações significativas no projecto de regra técnica que tenham por efeito modificar o âmbito de aplicação, reduzir o calendário de aplicação inicialmente previsto, aditar especificações ou exigências ou torná-las mais rigorosas».
- 40 Υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η διατύπωση που χρησιμοποιείται σε μία από τις γλωσσικές αποδόσεις διατάξεως του δικαίου της Ένωσης δεν μπορεί να αποτελεί τη μόνη βάση για την ερμηνεία της διατάξεως αυτής ούτε μπορεί να χαρακτηρίζεται ως υπερέχουσα έναντι των άλλων γλωσσικών

αποδόσεων. Ειδικότερα, οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης πρέπει να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται με ομοιόμορφο τρόπο υπό το πρίσμα των αποδόσεων τους σε όλες τις γλώσσες της Ένωσης. Αν υπάρχουν διαφορές μεταξύ των γλωσσικών αποδόσεων διατάξεως του κοινοτικού δικαίου, η διάταξη αυτή πρέπει να ερμηνεύεται σε συνάρτηση με την όλη οικονομία και τον σκοπό της κανονιστικής ρυθμίσεως στην οποία εντάσσεται (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση *Kurcumis Metal*, C-558/11, EU:C:2012:721, σκέψη 48 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 41 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η οδηγία 98/34 σκοπό έχει τη μέσω προληπτικού ελέγχου προστασία της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, η οποία αποτελεί ένα από τα θεμέλια της Ένωσης, ο δε έλεγχος αυτός είναι σκόπιμος, καθόσον οι τεχνικοί κανόνες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας μπορούν να αποτελούν εμπόδια στο μεταξύ των κρατών μελών εμπόριο, ενώ τα εμπόδια αυτά μπορούν να γίνουν ανεκτά μόνον εφόσον είναι αναγκαία για την ικανοποίηση επιτακτικών αναγκών προς εξυπηρέτηση σκοπού γενικού συμφέροντος (βλ. απόφαση *Fortuna* κ.λπ., EU:C:2012:495, σκέψη 26 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 42 Επιπλέον, πρέπει να επισημανθεί ότι κατά την αιτιολογική σκέψη 13 της οδηγίας 98/34 «η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει, επιπλέον, να έχουν στη διάθεσή τους αρκετό χρόνο για να προτείνουν τροποποιήσεις του σχεδιαζόμενου μέτρου», και ότι η αιτιολογική σκέψη 16 της ίδιας οδηγίας διευκρινίζει ότι το «κράτος μέλος οφείλει [...] να αναβάλλει για επαρκές χρονικό διάστημα την έναρξη ισχύος του σχεδιαζόμενου μέτρου, ώστε να καταστεί δυνατή είτε η από κοινού εξέταση των προτεινόμενων τροποποιήσεων είτε η επεξεργασία της πρότασης μιας πράξης αναγκαστικού δικαίου του Συμβουλίου είτε η έκδοση μιας πράξης αναγκαστικού δικαίου της Επιτροπής».
- 43 Συνεπώς, από την όλη οικονομία και τον σκοπό της οδηγίας 98/34 προκύπτει, αφενός, ότι η συντόμευση του χρονοδιαγράμματος εφαρμογής του τεχνικού κανόνα δεν μπορεί να υπόκειται σε αυστηρότερες απαιτήσεις —υπό την έννοια ότι κάθε επίσπευση της ημερομηνίας ενάρξεως ισχύος του εν λόγω κανόνα πρέπει να κοινοποιείται στην Επιτροπή— σε σύγκριση με τις απαιτήσεις που προβλέπονται για τις τροποποιήσεις που αφορούν το πεδίο εφαρμογής του τεχνικού κανόνα, δεδομένου ότι όλες οι τροποποιήσεις που γίνονται σε σχέδιο τεχνικού κανόνα, για τις οποίες κάνει λόγο το άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας, πρέπει να εκτιμώνται κατά τον ίδιο τρόπο υπό το πρίσμα του σκοπού της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων. Αφετέρου, έχει σημασία η διαφύλαξη της αποτελεσματικότητας τόσο της διαδικασίας εξετάσεως του σχεδίου τεχνικού κανόνα εκ μέρους της Επιτροπής και των κρατών μελών όσο και της εθνικής νομοθετικής διαδικασίας.
- 44 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το κριτήριο της σημασίας εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις τις οποίες προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 98/34, συμπεριλαμβανομένης της περιπτώσεως συντομεύσεως του χρονοδιαγράμματος εφαρμογής του τεχνικού κανόνα.
- 45 Κατά συνέπεια, το αιτούν δικαστήριο πρέπει να εκτιμήσει τη σημασία της επισπεύσεως της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος του άρθρου 9 του διατάγματος (1988:539) στις 15 Απριλίου 2003, βάσει του συνόλου των στοιχείων που έχουν προσκομιστεί ενώπιόν του, υπό το πρίσμα τόσο της αντικειμενικής διάρκειας της συντομεύσεως του χρονοδιαγράμματος εφαρμογής του τεχνικού κανόνα όσο και των ιδιαιτεροτήτων του συγκεκριμένου τομέα δραστηριότητας, και ιδίως των διαφόρων σταδίων και περιορισμών που ενέχει η παραγωγή και η διάθεση στο εμπόριο των συγκεκριμένων προϊόντων.
- 46 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η υποχρέωση γνωστοποίησης στην Επιτροπή, την οποία προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 98/34, ισχύει για την ημερομηνία που επιλέγουν εν τέλει οι εθνικές αρχές για την έναρξη ισχύος εθνικού μέτρου, όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη, το οποίο ορίζει ότι για τις ωπααραγωγές όρνιθες πρέπει να εφαρμόζονται συστήματα εκτροφής τα οποία ικανοποιούν τις ανάγκες τους ως προς τις φωλιές, τις κούρνιες και τα αμμόλουτρα και σκοπό έχει να διατηρήσει σε

χαμηλό επίπεδο τη θνησιμότητα και τις διαταραχές συμπεριφοράς των πτηνών αυτών, εφόσον το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής του εν λόγω εθνικού μέτρου έχει όντως τροποποιηθεί και η τροποποίηση αυτή είναι σημαντική, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 47 Με το δεύτερο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται για τις έννομες συνέπειες που έχει η παράλειψη της γνωστοποίησης, στην περίπτωση κατά την οποία για τη συντόμευση του χρονοδιαγράμματος ενάρξεως της εφαρμογής του άρθρου 9 του διατάγματος (1988:539) ισχύει η υποχρέωση γνωστοποίησης στην Επιτροπή, την οποία προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 98/34.
- 48 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η μη τήρηση της υποχρέωσης γνωστοποίησης στην Επιτροπή συνιστά διαδικαστική πλημμέλεια κατά τη θέσπιση των οικείων τεχνικών κανόνων και συνεπάγεται τη μη δυνατότητα εφαρμογής των ως άνω τεχνικών κανόνων, με αποτέλεσμα να μην είναι αντιτάξιμοι στους ιδιώτες (βλ., ιδίως, αποφάσεις *CIA Security International*, C-194/94, EU:C:1996:172, σκέψη 54, και *Schwibbert*, C-20/05, EU:C:2007:652, σκέψη 44). Οι ιδιώτες έχουν τη δυνατότητα να επικαλεστούν το ανεφάρμοστο ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, τα οποία οφείλουν να αρνούνται την εφαρμογή εθνικού τεχνικού κανόνα ο οποίος δεν έχει γνωστοποιηθεί σύμφωνα με την οδηγία 98/34 (βλ., ιδίως, απόφαση *Schwibbert*, EU:C:2007:652, σκέψη 44 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 49 Κατά συνέπεια, στην περίπτωση κατά την οποία στη γνωστοποίηση στην Επιτροπή του άρθρου 9 του διατάγματος (1988:539) γινόταν όντως μνεία της 1ης Μαΐου 2003 ως ημερομηνίας ενάρξεως ισχύος και η συντόμευση του χρονοδιαγράμματος εφαρμογής του στις 15 Απριλίου του ίδιου έτους θεωρηθεί σημαντική, η έλλειψη νέας γνωστοποίησης της εν λόγω εθνικής διατάξεως στην Επιτροπή θα την καθιστούσε μη αντιτάξιμη έναντι των κατηγορουμένων στην κύρια δίκη.
- 50 Συνεπώς, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι, στην περίπτωση κατά την οποία για τη συντόμευση του χρονοδιαγράμματος ενάρξεως της εφαρμογής εθνικού τεχνικού κανόνα ισχύει η υποχρέωση γνωστοποίησης στην Επιτροπή, την οποία προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 98/34, η παράλειψη της γνωστοποίησης αυτής συνεπάγεται το ανεφάρμοστο του εν λόγω εθνικού μέτρου, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να αντιταχθεί στους ιδιώτες.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 51 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Η υποχρέωση γνωστοποίησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την οποία προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 98/34/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1998, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 98/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, ισχύει για την ημερομηνία που επιλέγουν εν τέλει οι εθνικές αρχές για την έναρξη ισχύος εθνικού μέτρου, όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη, το οποίο ορίζει ότι για τις ωπααραγωγές όρνιθες πρέπει να εφαρμόζονται συστήματα εκτροφής τα οποία

ικανοποιούν τις ανάγκες τους ως προς τις φωλιές, τις κούρνιες και τα αμμόλουτρα και σκοπό έχει να διατηρήσει σε χαμηλό επίπεδο τη θνησιμότητα και τις διαταραχές συμπεριφοράς των πτηνών αυτών, εφόσον το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής του εν λόγω εθνικού μέτρου έχει όντως τροποποιηθεί και η τροποποίηση αυτή είναι σημαντική, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

- 2) Στην περίπτωση κατά την οποία για τη συντόμευση του χρονοδιαγράμματος ενάρξεως της εφαρμογής εθνικού τεχνικού κανόνα ισχύει η υποχρέωση γνωστοποίησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την οποία προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 98/34, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 98/48, η παράλειψη της γνωστοποίησης αυτής συνεπάγεται το ανεφάρμοστο του εν λόγω εθνικού μέτρου, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να αντιταχθεί στους ιδιώτες.

(υπογραφές)